

Slutrapport, rådgivande sortprovning i norra Sverige 2018-2020

Projekt RJN 4/2018

Utfört arbete

Den rådgivande sortprovningen i vall har genomförts enligt ansökan, med tillägg i form av extra provtagning i vall 1 skörd 1. Vallförsöken skördats 3 gånger på Röbbäcksdalen och Offer/Lännäs under de tre försöksåren och tvåskördar per år på de två andra försöksplatserna. Extra skördeprov i vall 1, skörd 1 har tagits på samtliga försöksplatser sedan 2019. Första året (2019) togs prov på två försöksplatser, Ås och Röbbäcksdalen. Prover tagna på försöksplats Lännäs fick kasseras p.g.a torkning utförts vid för hög temperatur och på Öjebyn skördades inte försöket p.g.a maskinproblem. Andra året (2020) togs prover på de försöksplatser där vall 1 överlevt efter vintern 2019/2020. Analys av näringsinnehåll har utförts enligt samma metod som i södra Sveriges vallsortprovning. Företagen som anmält sorter till provningen betalar analyskostnaden för sina sorter, medan mätarsorter och extrasorterna har betalats av medel inom projekt RJN 4/2018.

Extraförsök i rödklöver har alltid etablerats på Röbbäcksdalen, som en säkerhetsåtgärd för om något av de övriga försöksplatsernas klöverförsök behöver kasseras efter vårgraderingen. Det innebär att 4 gräsförsök och 5 klöverförsök anläggs årligen, sådden av extraförsöket finansieras av SLU (NJV). Klöverförsöket som såddes in 2016 på Ås utgick och ersattes av extraförsöket som var anlagt på Röbbäcksdalen. Den torra och varma sommaren 2018 innebar en utmaning för etablering av nya vallförsök. Omsådd av gräsförsöket utfördes på Offer/Lännäs. Vid vårgraderingen av planttäthet 2019 kasserades båda gräsförsöken p.g.a. dålig etablering i kombination med skador orsakade av renar under vårvintern 2019. Etableringen av klöver och gräsförsöken på Öjebyn utfördes sent (andra halvan av augusti 2018). Vid vårgraderingen 2019 kasserades rödklöverförsöket. I och med att höstgradering av planttäthet i detta försök inte utfördes av försöksutföraren är det oklart om orsaken till det dåliga beståndet var kopplat till etableringen eller övervintringsförmågan, eller en kombination av dessa två. Extraförsöket i rödklöver som etablerats på Röbbäcksdalen 2018, kasserades i samband med vårens gradering. Under hösten 2019 utfördes gradering av planttäthet på alla platser utom Öjebyn. Graderingarna visade överlag god etablering av rödklövern och gräsen på Ås och Röbbäcksdalen. På Lännäs var etableringen av rödklöver bra, medan en del rutor i gräsförsöket hade sämre uppkomst.

Efter vinter 2019/2020 var flera av försöken ordentligt skadade. Samtliga vall 1 i rödklöver kasserades förutom försöket på Ås. På Röbbäcksdalen kasserades även vall 3, Öjebyns vall 2 kasserades redan våren 2019 (se ovan). Svinglarna i gräsförsöken var påverkade efter vintern, men på flertalet försöksplatser återhämtade de sig under säsongen. Dock inte på Lännäs, där kasserades vall 1 och 2 i samband med vårgraderingen av planttätheten. Förstaskörden togs i vall 3, men inför andraskörd kasserades försöket då återväxten var mycket dålig (stor mängd ogräs). På försöksplatsen i Ås var övervintringen av försöken bättre än på övriga platser, men torka påverkade försöken under 2020. I samråd med beställarna (fröföretagen) beslutade vi att inom befintlig budget från och med 2020 så in 5 gräsförsök och 5 klöverförsök. Förhoppningen är att på så sätt säkerställa att 4 försök i varje försökserie kan gå vidare till skördeår. Om alla 5 försök klarar sig, kasseras extraförsöket (ingen skörd tas). Extraförsöken anläggs på Lännäs/Offer (klöver) respektive Röbbäcksdalen (gräs).

Den rådgivande sortprovningen i spannmål har genomförts enligt ansökan, med undantag av att båda spannmålsförsöken utgick på Öjebyn 2018 p.g.a. felaktig gödsling (inte följt PM). År 2020 genomfördes inget havreförsök p.g.a. för få anmälda sorter från företagen.

Under projektiden har problem i form av att delar av försöksarbete inte utförs alls eller vid fel tidpunkt uppmärksammats på försöksplatsen i Öjebyn. Trots tydliga PM samt vid regelbundna möten med försöksutförarna har huvudansvarig anslagstagare Boel Sandström haft problem med återkoppling från Öjebyn. Möte med ansvariga på Öjebyn utfördes i februari 2020, vilket resulterat i en förbättring avseende kommunikationen mellan uppdragsgivare (NJV) och försöksutförare (Hushållningssällskapet Norrbotten Västerbotten, Öjebyn).

Den statistiska bearbetningen för vallsortförsöken har utförts av institutionen för växtproduktionslära (VPE), Uppsala under försöksåren 2018, 2019. Institutionen för norrländsk jordbruksvetenskap (NJV) har ansvarat för den statistiska bearbetningen av spannmålsförsöken 2019. Sedan år 2020 ansvarar NJV för all statistisk bearbetning.

Vallsortförsöken (R8-21b samt R8-2223) och kornsortförsöken (R8-10) provas på samtliga fyra försöksstationer: Ås, Offer/Lännäs, Röbbäcksdalen och Öjebyn. Havre (R8-11) provas på Offer/Lännäs, Röbbäcksdalen och Öjebyn. 2019 administrerades även ett försök i serien R8-11 som provats i Gävleborg. Provade sorter under åren återfinns nedan.

Framkomna resultat

Resultaten bearbetas i form av ettårs- och femsammanställning för spannmålsprovingen och femårssammanställning för vallsortprovingen. Resultaten finns på SLU/Fältforsk och Sverigeförsökens hemsida. Vallförsöken finns redovisade Sortval 2020/2021 och spannmålsförsöken i Sortval 2019 (skördeår 2018) och 2020 (skördeår 2019). Från och med 2021 (skördeår 2020) finns inga tryckta versioner av sortval för ettåriga grödor. Portalen "sortval.se" har utvecklats under senare åren och på sikt kommer även alla resultat från norra Sverige ingå. Redovisning av resultat sker även i Institutionen för norrländsk jordbruksvetenskaps rapportserie "Nytt", en rapport för spannmålen och en för vallen. Sedan 2020 finns även resultat i försöksrapporten "Sverigeförsöken 2020". Fullständig publikationslista återfinns nedan

Publikationer

Barrlund, M (2019). Sortprovning 2018 – korn och havre. Nytt 2019:1. Institutionen för norrländsk jordbruksvetenskap, Sveriges lantbruksuniversitet, Umeå

Hagman J, Halling M A, Barrlund M och Larsson S (2019). Stråsåd Trindsåd Oljeväxter. Sortval Sverige 2019. Institutionen för växtproduktionsekologi, Sveriges lantbruksuniversitet, Uppsala.

Halling M A, Karlsson I, Jäck O, Sandström B, Hagman J och Larsson S (2020). Stråsåd Trindsåd Oljeväxter. Sortval Sverige 2020. Institutionen för växtproduktionsekologi, Sveriges lantbruksuniversitet, Uppsala.

Halling M A, Sandström B, Hallin O och Larsson S (2021). Vallväxter till slåtter och bete samt grönfoderväxter. Sortval för södra, mellersta och norra Sverige 2020/2021. Institutionen för växtproduktionsekologi, Sveriges lantbruksuniversitet, Uppsala.

Sandström, B och Barrlund, M (2020). Sortprovning 2019 – korn och havre. Nytt 2020:2. Institutionen för norrländsk jordbruksvetenskap, Sveriges lantbruksuniversitet, Umeå

Sandström, B och Barrlund, M (2020). Sortprovning 2019 – vallgräs och vallbaljväxter. Nytt 2020:1. Institutionen för norrländsk jordbruksvetenskap, Sveriges lantbruksuniversitet, Umeå

Sandström, B och Barrlund, M (2021). Sortprovning 2020 – korn. Nytt 2021:2. Institutionen för norrländsk jordbruksvetenskap, Sveriges lantbruksuniversitet, Umeå

Sandström, B och Barrlund, M (2021). Sortprovning 2020 – vallgräs och vallbaljväxter. Nytt 2021:1. Institutionen för norrländsk jordbruksvetenskap, Sveriges lantbruksuniversitet, Umeå

Viklund, E (2019). Sortprovning 2018 – vallgräs och vallbaljväxter. Nytt 2019:2. Institutionen för norrländsk jordbruksvetenskap, Sveriges lantbruksuniversitet, Umeå

Dyrlund-Martinsson, U *et al* (2020). Försöksrapport Sverigeförsöken 2020. Hushållningssällskapet.

Digitala

[Publikationslista från NJV | Externwebben \(slu.se\)](#)

[Sverigeförsöken \(sverigeforsoken.se\)](#)

[Fältförsök - resultat | Externwebben \(slu.se\)](#)

Umeå 2021-10-25

Boel Sandström

Förteckning över provade sorter i rådgivande sortprovning i norra Sverige 2018											
R8-21B	Ås, Offer/Lännäs, Röbbäcksdalen, Öjebyn			R8-2223	Ås, Offer/Lännäs, Röbbäcksdalen, Öjebyn			R8-10	Ås, Offer/Lännäs, Röbbäcksdalen, Öjebyn		
vall 1				Vall 1							
ins 2017	1 SW Torun			ins 2017	1 GRINDSTAD	Timotej		2018	1	SW Judit	6-rad
	2 SW Yngve				2 RAKEL	Timotej			2	Kannas	2 rad
	3 Ilte				3 TRYGGVE	Timotej			3	Aukusti	6-rad
	4 Bor 0801				4 SWITCH	Timotej			4	Severi	6-rad
	5 Lars				5 SW TT2002	Timotej			5	Vilde	6-rad
	6 SWÅ RK13055				6 SW TT2003	Timotej			6	Vilgott	2 rad
	7 Gandalf				7 Liljeros	Timotej			7	1518-351	6-rad
	8 SWÅ RK10001				8 Bor 0301	Timotej			8	GN 10063	6-rad
					9 Rhonia	Timotej			9	Rödhetta	6-rad
Vall 2					10 Bor 0602	Timotej			10	Anneli	2 rad
ins 2016	1 SW Torun	RK			11 Bor 11001	Timotej			11	Alvari	6-rad
	2 SW Yngve	RK			12 Vinjar	Ängssvingel					
	3 SWÅ RK13055	RK			13 SW REVANSCH	Ängssvingel					
	4 SWÅ RK06004	RK			14 Tored	Ängssvingel					
	5 SWÅ RK09093	RK			15 SW MINTO	Ängssvingel		R8-11	Offer/Lännäs, Röbbäcksdalen, Öjebyn		
	6 Ilte (4n) SSD	RK			16 SWAJ	Rörsvingel					
	7 SWÅ RK09004	RK			17 Karolina	Rörsvingel		2018	1	Cilla	
	1 SW Hebe (m)	VK		Vall 2					2	Niklas	
	2 Edith (SW VK1511)	VK		ins 2016	1 Grindstad SW	Timotej			3	Haga	
	3 Bombus (st) SSD	VK			2 Rakel (SWN0004) SW	Timotej			4	Alku	
	4 Undrom (SWÅ 423)	VK			3 Tryggve SW	Timotej					
					4 Switch SW	Timotej					
Vall 3					5 SW Revansch	Ängssvingel					
ins 2015	1 SW Torun 4n	RK			6 Tored (dubbelkod)	Ängssvingel					
	2 SW Yngve 2n	RK			7 SW Minto	Ängssvingel					
	3 Peggy, 4n	RK			8 Swaj SW (rörsv.)	Rörsvingel					
	4 SWÅ RK06004, 4n	RK			9 Karolina (rörsv.) Bor/SSI	Rörsvingel					
	5 SWÅ RK09093, 2n	RK			10 Rhonia (Bor 0306) SSD	Timotej					
	6 Ilte	RK			11 Bor 11001	Timotej					
	7 Bor 0802	RK			12 Bor 0301 SSD	Timotej					
	8 Undrom	VK									
	9 SW Hebe	VK		Vall 3							
	10 Edith	VK		ins 2015	1 Grindstad	Timotej					
	11 Bombus	VK			2 Rakel	Timotej					
					3 Tryggve	Timotej					
Vallinsädd					4 Switch	Timotej					
2018	1 SW Torun 4 n	RK			5 SW Revansch	Ängssvingel					
	2 SW Yngve 2n	RK			6 Tored	Ängssvingel					
	3 Bor 0801	RK			7 SW Minto	Ängssvingel					
	4 Gandalf	RK			8 Swaj	Ängssvingel					
	5 Bor 0801	RK			9 Lipoche	Ängssvingel					
	6 Lars	RK			10 Karolina	Ängssvingel					
	7 SWÅ Peggy RK03063	RK			11 Vinjar	Ängssvingel					
	8 Ilte	RK			12 Rhonia	Timotej					
	9 SWÅ RK 12012	RK			13 Bor 0402	Timotej					
					14 Bor 0504	Timotej					
					15 Valtteria	Ängssvingel					
					16 Bor 20603	Ängssvingel					
				Vallinsädd							
				2018	1 Grindstad	Timotej					
					2 Rakel	Timotej					
					3 SW TT 2004	Timotej					
					4 Tryggve	Timotej					
					5 Switch	Timotej					
					6 Bor 0301	Timotej					
					7 Liljeros	Timotej					
					8 Rhonia (Bor 0306)	Timotej					
					9 Bor 11001	Timotej					
					10 Vinjar	Ängssvingel					
					11 SW Revansch	Ängssvingel					
					12 Tored	Ängssvingel					
					13 Valtteri	Ängssvingel					
					14 SW Minto	Ängssvingel					
					15 Swaj	Rörsvingel					
					16 Karolina	Rörsvingel					

Förteckning över provade sorter i rådgivande sortprovning i norra Sverige 2019														
R8-21B	Ås, Offer/Lännäs, Röbbäcksdalen, Öjebyn				R8-223	Ås, Offer/Lännäs, Röbbäcksdalen, Öjebyn				R8-10	Ås, Offer/Lännäs, Röbbäcksdalen, Öjebyn			
vall 1					Vall 1	1 Grindstad	Timotej			2019	1	Judit	6r	
ins 2018		1 SW Torun			ins 2018	2 Raket	Timotej				2	SWÅ 03147 Kannas	2r	
		2 SW Yngve				3 SW TT 2004	Timotej				3	Aukusti	6r	
		3 Bor 0801				4 Tryggeve	Timotej				4	Severi	6r	
		4 Gandalf				5 Switch	Timotej				5	Vilde	6r	
		5 Bor 0801				6 Bor 0301	Timotej				6	Vilgott	2r	
		6 Lars				7 Liljeros	Timotej				7	Mairio (1518-351)	6r	
		7 SWÅ Peggy RK03063				8 Rhonia (Bor 0306)	Timotej				8	Aino (GN 10063)	6r	
		8 Ilte				9 Bor 11001	Timotej				9	Anneli	2r	
		9 SWÅ RK 12012				10 Vinjar	Ångssvingel				10	SWA 14317	2r	
						11 SW Revansch	Ångssvingel				11	IS 06-130	6r	
						12 Tored	Ångssvingel				12	Uljas 1505-511	6r	
						13 Valteri	Ångssvingel							
Vall 2		1 SW Torun				14 SW Minto	Ångssvingel							
ins 2017		2 SW Yngve				15 Swaj	Rörsvingel							
		3 Ilte				16 Karolina	Rörsvingel			R8-11	Offer/Lännäs, Röbbäcksdalen, Öjebyn			
		4 Bor 0801								2019	1	Perttu		
		5 Lars				Vall 2	1 GRINDSTAD	Timotej			2	Niklas(Bor 08024)		
		6 SWÅ RK13055			ins 2017	2 RAKEL	Timotej				3	Guld		
		7 Gandalf				3 TRYGGVE	Timotej				4	Cilla		
		8 SWÅ RK10001				4 SWITCH	Timotej							
						5 SW TT2002	Timotej							
Vall 3		1 SW Torun	RK			6 SW TT2003	Timotej							
ins 2016		2 SW Yngve	RK			7 Liljeros	Timotej							
		3 SWÅ RK13055	RK			8 Bor 0301	Timotej							
		4 SWÅ RK06004	RK			9 Rhonia	Timotej							
		5 SWÅ RK09093	RK			10 Bor 0602	Timotej							
		6 Ilte (4n) SSD	RK			11 Bor 11001	Timotej							
		7 SWÅ RK09004	RK			12 Vinjar	Ångssvingel							
		1 SW Hebe (m)	VK			13 SW REVANSCH	Ångssvingel							
		2 Edith (SW VK1511)	VK			14 Tored	Ångssvingel							
		3 Bombus (st) SSD	VK			15 SW MINTO	Ångssvingel							
		4 Undrom (SWÅ 423)	VK			16 SWAJ	Rörsvingel							
						17 Karolina	Rörsvingel							
Vallinsädd		1 SW Torun	RK											
2019		2 SW Yngve	RK			Vall 3	1 Grindstad SW	Timotej						
		3 Raisa (BOR 0802)	RK		ins 2016	2 Raket (SWN0004) SW	Timotej							
		4 Selma (Bor 0801)	RK			3 Tryggeve SW	Timotej							
		5 Lars	RK			4 Switch SW	Timotej							
		6 Peggy	RK			5 SW Revansch	Ångssvingel							
		7 Ilte	RK			6 Tored (dubbelkod)	Ångssvingel							
		8 SWÅ RK 12012	RK			7 SW Minto	Ångssvingel							
		9 SWÅ RK 11003	RK			8 Swaj SW (rörsv.)	Rörsvingel							
		10 SWÅ RK13055	RK			9 Karolina (rörsv.) Bor/SS	Rörsvingel							
						10 Rhonia (Bor 0306) SSD	Timotej							
						11 Bor 11001	Timotej							
						12 Bor 0301 SSD	Timotej							
						Vallinsädd	1 GRINDSTAD	Timotej						
					2019	2 RAKEL	Timotej							
						3 SW TT2004	Timotej							
						4 TRYGGVE	Timotej							
						5 SWITCH	Timotej							
						6 Vilhelm(Bor 0301)	Timotej							
						7 Rhonia	Timotej							
						8 Bor 11001	Timotej							
						9 Vinjar	Ångssvingel							
						10 SW REVANSCH	Ångssvingel							
						11 Tored	Ångssvingel							
						12 Valteri	Ångssvingel							
						13 SW MINTO	Ångssvingel							
						14 SWAJ	Rörsvingel							
						15 Karolina	Rörsvingel							
						16 Illiad	Rörsvingel							

Förteckning över provade sorter i rådgivande sortprovning i norra Sverige 2020											
R8-21B	Ås, Offer/Lännäs, Röbbäcksdalen, Öjebyn			R8-2223	Ås, Offer/Lännäs, Röbbäcksdalen, Öjebyn			R8-10	Ås, Offer/Lännäs, Röbbäcksdalen, Öjebyn		
vall 1				Vall 1				2020	1	SW Judit	6-rad
ins 2019	1 SW Torun	RK		ins 2019	1 GRINDSTAD	Timotej			2	Tuuli	2-rad
	2 SW Yngve	RK			2 RAKEL	Timotej			3	Aukusti	6-rad
	3 Raisa (BOR 0802)	RK			3 SW TT2004	Timotej			4	Severi	6-rad
	4 Selma (Bor 0801)	RK			4 TRYGGVE	Timotej			5	Hermann	6-rad
	5 Lars	RK			5 SWITCH	Timotej			6	Bor 15203	2-rad
	6 Peggy	RK			6 Vilhelm(Bor 0301)	Timotej			7	Mainio (1518-351)	6-rad
	7 Ilte	RK			7 Rhonia	Timotej			8	IS 06-130	6-rad
	8 SWÅ RK 12012	RK			8 Bor 11001	Timotej			9	Anneli	2-rad
	9 SWÅ RK 11003	RK			9 Vinjar	Ångssvingel			10	SWA 14317	2-rad
	10 SWÅ RK13055	RK			10 SW REVANSCH	Ångssvingel					
					11 Tored	Ångssvingel					
					12 Valtteri	Ångssvingel					
Vall 2					13 SW MINTO	Ångssvingel					
ins 2018	1 SW Torun mätare 4 n	RK			14 SWAJ	Rörsvingel					
	2 SW Yngve mätare 2n	RK			15 Karolina	Rörsvingel					
	3 Bor 0801	RK			16 Illiad	Rörsvingel					
	4 Gandalf	RK									
	5 Bor 0801	RK		Vall 2							
	6 Lars	RK		ins 2018	1 Grindstad	Timotej					
	7 SWÅ Peggy RK03063	RK			2 Rakel	Timotej					
	8 Ilte	RK			3 SW TT 2004	Timotej					
	9 SWÅ RK 12012	RK			4 Tryggve	Timotej					
Vall 3					5 Switch	Timotej					
ins 2017	1 SW Torun Mätare	RK			6 Bor 0301	Timotej					
	2 SW Yngve	RK			7 Liljeros	Timotej					
	3 Ilte	RK			8 Rhonia (Bor 0306)	Timotej					
	4 Bor 0801	RK			9 Bor 11001	Timotej					
	5 Lars	RK			10 Vinjar	Ångssvingel					
	6 SWÅ RK13055	RK			11 SW Revansch	Ångssvingel					
	7 Gandalf	RK			12 Tored	Ångssvingel					
	8 SWÅ RK10001	RK			13 Valtteri	Ångssvingel					
Vallinsädd					14 SW Minto	Ångssvingel					
2020	1 SW Torun				15 Swaj	Rörsvingel					
	2 SW Yngve				16 Karolina	Rörsvingel					
	3 Peggy										
	4 Raisa (Bor 0802)			Vall 3							
	5 Selma (Bor 0801)			ins 2017	1 GRINDSTAD	Timotej					
	6 Lars				2 RAKEL	Timotej					
	7 SWÅ10001				3 TRYGGVE	Timotej					
	8 SWÅ09093				4 SWITCH	Timotej					
	9 SWÅ11003				5 SW TT2002	Timotej					
	10 SWÅ13055				6 SW TT2003	Timotej					
					7 Liljeros	Timotej					
					8 Bor 0301	Timotej					
					9 Rhonia	Timotej					
					10 Bor 0602	Timotej					
					11 Bor 11001	Timotej					
					12 Vinjar	Ångssvingel					
					13 SW REVANSCH	Ångssvingel					
					14 Tored	Ångssvingel					
					15 SW MINTO	Ångssvingel					
					16 SWAJ	Rörsvingel					
					17 Karolina	Rörsvingel					
				Vallinsädd							
				2020	1 Rakel	Timotej					
					2 SW Switch	Timotej					
					3 Grindstad	Timotej					
					4 Tryggve	Timotej					
					5 Vilhelm	Timotej					
					6 Bor 11308	Timotej					
					7 Varg	Timotej					
					8 SW Revansch	Ångssvingel					
					9 Tored	Ångssvingel					
					10 SW Minto	Ångssvingel					
					11 Valtteri	Ångssvingel					
					12 Bor 21417	Ångssvingel					
					13 Swaj	Rörsvingel					
					14 Karolina	Rörsvingel					
					15 Illiade	Rörsvingel					